

II. АНАЛИЗИ ПО КОМПОНЕНТИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

II.1. КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ

1. Мрежа за контрол на качеството на атмосферния въздух на територията на РИОСВ – Стара Загора като част от НСМОС – подсистема “въздух”.

Общият брой на пунктове на територията на РИОСВ-Стара Загора е 6:

- ✓ АИС „Зеления клин”, гр. Стара Загора - градски фонов пункт, разположен в застроената част на гр. Стара Загора, без преобладаващо влияние на емисии от производствени дейности, но отчитащи емисии и от битовия сектор /АИС/;
- ✓ OPSIS система, с. Ръжена, общ. Казанлък - градски фонов /OP SIS система/, ситуиран в с. Ръжена, общ. Казанлък;
- ✓ АИС - Сливен, гр. Сливен - градски фонов/транспортен разположен в застроената част на гр. Сливен, с влияние на емисии от транспорт, битов сектор и производствени дейности /АИС/;
- ✓ АИС, гр. Гълъбово – промишлен/градски фонов разположен в застроената част на гр. Гълъбово, с преобладаващо влияние на емисии от комплекса “Марица изток” и емисии от битовия сектор /АИС/;
- ✓ Ръчен, гр. Стара Загора (“РИОСВ”) – градски фонов разположен в застроената част на гр. Стара Загора, без преобладаващо влияние на емисии от производствени дейности, но отчитащи емисии от битовия сектор. Измерват се фини прахови частици под 2,5 микрона (ФПЧ_{2,5}) и бензен.
- ✓ Ръчен, гр. Гълъбово (“Гълъбово”) – градски фонов разположен в застроената част на гр. Гълъбово, с преобладаващо влияние на емисии от комплекса “Марица изток” и емисии от битовия сектор - измерва се ФПЧ₁₀.

Пунктове “РИОСВ” и “Гълъбово” са с ръчно пробовземане и последващ лабораторен анализ. Работят седем дни в седмицата, като се извършват двадесет и четири часови пробонабирания за ФПЧ₁₀ и ФПЧ_{2,5} и пробовземане за бензен по график. При възникване на инциденти (аварии, пожари, влошени климатични условия и др.), които могат да доведат до влошаване качеството на атмосферния въздух, се преминава в ускорен график на пробонабирание. Използването на данните от същите е с индикативен характер.

OP SIS система, с. Остра могила, общ. Стара Загора не функционира от 06.02.2015 година, поради възникнала авария.

Общият брой на контролираните показатели, характеризиращи качеството на атмосферния въздух е 13.

- ✓ АИС Стара Загора - ФПЧ₁₀, серен диоксид, азотен диоксид, въглероден оксид, озон, азотен оксид, сероводород, метанови и неметанови въглеводороди;
- ✓ OP SIS в с. Ръжена - ФПЧ₁₀, серен диоксид, азотен диоксид, азотен оксид, тежки метали, хлороводород, хлор, циановодород, фосген;
- ✓ OP SIS в с. Остра могила - ФПЧ₁₀, серен диоксид, азотен диоксид, азотен оксид, тежки метали, хлороводород, хлор, циановодород, фосген;
- ✓ АИС Сливен - ФПЧ₁₀ и серен диоксид;
- ✓ АИС в гр. Гълъбово - серен диоксид, азотен оксид, азотен диоксид.

Измервани метеорологични параметри

Всички АИС измерват скорост и посока на вятъра, температура, атмосферно налягане, слънчево греене, с изключение на АИС – Гълъбово, която измерва само скорост и посока на вятъра.

Пунктовете с ръчно пробонабиране измерват температура и атмосферно налягане.

Допълнително, наблюдението на качеството на атмосферния въздух се осигурява и чрез Мобилна автоматична станция (МАС). В динамика се проследяват концентрациите на: фини прахови частици под 10 µm, серен диоксид, азотен диоксид, азотен оксид, въглероден оксид, озон, прах, въглеводороди /метанови и неметанови/ и шест метеорологични параметри – скорост и посока на вятъра, температура, налягане, слънчево греене, влажност.

Измервания с МАС се извършват по график или по искане на общини/фирми. При необходимост, извънредни ситуации, аварии и др. МАС се ситуираща в рисковите точки с оглед оценка на риска за здравето на населението при потенциално замърсяване на атмосферния въздух.

2.Качество на атмосферния въздух – състояние и тенденции

Основен приоритет в работата на направлението е осигуряване КАВ в региона, изискващо конкретни и своевременни мерки. Основните източници на замърсяване на атмосферния въздух са автомобилния транспорт, изгарянето на твърди горива (дърва и въглища) в битовия сектор, промишлените инсталации, както и дейности с неорганизирано изпускане на вредни вещества от кариери за добив на инертни материали, трошачно – сортировъчни инсталации, зърнобази, строителни и ремонтни площадки, неблагоустроените територии в населените места. По-голямата част от общините в региона имат добър статус на атмосферния въздух.

КАВ се следи чрез система от пунктове за мониторинг. Предвид наличието на най – големите точкови източници в района на област Стара Загора, същата е обезпечена с най – много АИС за контрол качеството на атмосферния въздух.

Представената по - долу таблица дава информация за:

- брой на пунктовете за мониторинг, измерващи даден замърсител;
- контролираните замърсители;
- брой на пунктовете за мониторинг, в които са регистрирани концентрации над праговите стойности (ПС) на СЧН или ПДКм.е., ПС на СДН или ПДКср.дн., СГН

	ФПЧ10	Pb аер.	SO ₂	NO ₂	CO	H ₂ S	бензен	NH ₃	ПАВ	As аер.	Cd аер	Ni	ФПЧ2.5	NO	O ₃
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Общ брой Пунктове 7 В т.ч.: 1..АИС Стара Загора 2. OPSIS с. Ръжена 3. OPSIS с.Остра могила 4. АИС Сливен 5. АИС Гълъбово 6.Ръчен Стара Загора 7.Ръчен Гълъбово	5	2	5	5	1	1	1	0	2	2	2	2	1	5	1
Брой пунктове с концентрация над ПС на СЧН или ПДК м.е-4 в т.ч. 1.АИС Стара Загора 2. АИС Сливен 3. АИС Гълъбово 4. Ръчен Гълъбово	3	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Пунктове с концентрация над СГН-1, в т.ч.: 1. АИС Сливен	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Списък на съкращенията:

ПС за СЧН – прагова стойност за средночасова норма;
ПС за СДН – прагова стойност за средноденонощна норма;
ПДКм.е. – Пределно допустима максимално-еднократна концентрация;
ПДКс.д. – Пределно допустима средноденонощна концентрация;
ФПЧ 10 – фини прахови частици до 10 микрона
СГН – средногодишна норма
ПДК – пределнодопустима концентрация

Пунктове за мониторинг с концентрация над СГН:

През 2015 г. средногодишната норма от 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ по показател ФПЧ10 е превишена в Пункт за мониторинг АИС Сливен (41,28 $\mu\text{g}/\text{m}^3$). Все още не е налице подобряване на състоянието на атмосферния въздух по отношение на показателя, въпреки предприетите и реализирани от общината мерки, включително и изпълнение на мерките, заложи в Плановите за действие към общинските програми.

► СГН по показател бензен не е превишена през 2015 г. при пункт за ръчно пробонабиране РИОСВ - Стара Загора. Сравнени с регистрирани стойности от 2014 г., резултатите за 2015 г. не показва промяна.

► В пункт Ръжена не са констатирани превишения на СГН за бензо/а/пирен през 2015 г. Получените резултати, сравнени с такива през миналата година не показват промяна.

► В пункт Остра могила не са констатирани превишения на оценъчния праг за бензо/а/пирен през 2015 г. на СГН.

► В пунктовете Ръжена и Остра могила не са констатирани превишения на целевата норма за олово през 2015 г., като СГН от 0,5 микрограма на кубичен метър не е превишена.

► Целевата норма за никел в пунктовете Ръжена и Остра могила не е превишена през 2015 г. Получените резултати, сравнени с такива през миналата година не показват промяна.

Пунктове за мониторинг с концентрация над ПС на СЧН, СДН или ПДКм.е.

Все още не е постигнато качествено и устойчиво намаляване на замърсяването на атмосферния въздух в общините Стара Загора, Сливен и Гълъбово по замърсител фини прахови частици.

В годишен аспект, лимитираният брой превишения по показател ФПЧ₁₀ е 35, съгласно [Наредба № 12 от 15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух.](#) За 2015 г. този брой е превишен в гр. Стара Загора, гр. Сливен и гр. Гълъбово.

► АИС Стара Загора - през 2015 г. са регистрирани 45 превишения на ПС на СДН по показател ФПЧ₁₀. Основен фактор, допринасящ за превишенията е отоплението с твърди горива

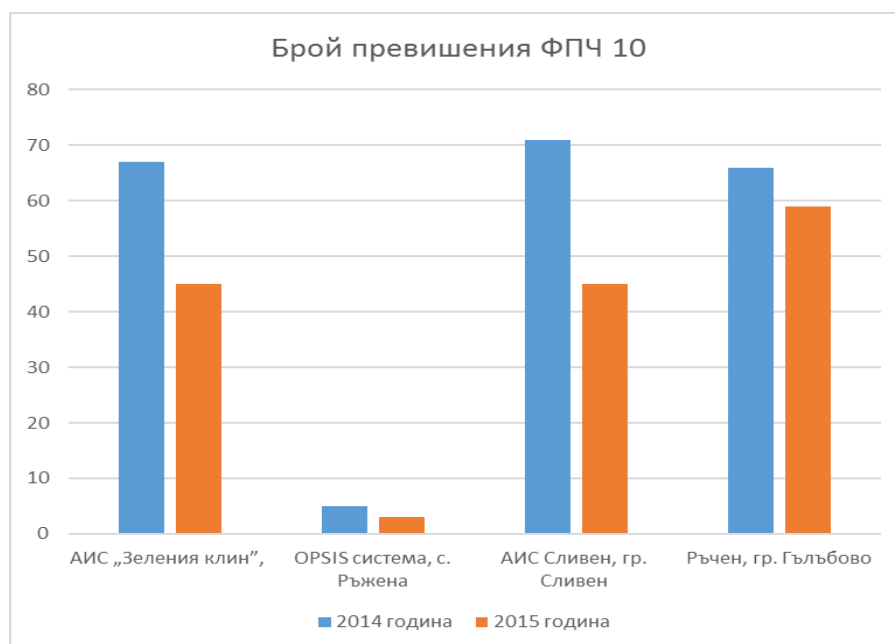
в битовия сектор през зимния период, когато са отчетени и по - големия брой от тях, както и автомобилния трафик. В сравнение с 2014 г., когато регистрираните превишения са 67, в годишен аспект, е налице намаляване на замърсяването по този показател за агломерацията.

► АИС Сливен - регистрираните превишения на ПС на СДН по показател ФПЧ₁₀ за 2015 г. са 48, а през 2014 г. – 71. Поетапното изпълнение на проекта за водния цикъл на града, ремонтване на уличната пътна мрежа и изпълнението на мерките от Плана за действие към общинската Програма за оценка и управление качеството на атмосферния въздух са предпоставките, които са довели до намаляване нивата на този показател в атмосферния въздух, но все още не е постигнато качествено и устойчиво намаление на концентрациите по този показател.

► OPSIS с. Ръжена - брой регистрирани превишения на ПС на СДН по показател ФПЧ₁₀ през 2015 г. - 3. Основна причина за превишенията е отоплението с твърди горива в битовия сектор през зимния период. В сравнение с 2014 г., когато регистрираните превишения са 5, в годишен аспект е налице намаляване на замърсяването по този показател за района.

► Регистрираните нива на показателя ФПЧ₁₀ от пункта в гр. Гълъбово е с тенденция на намаление през 2015 г., когато са отчетени 59 превишения. Пунктът е разположен в застроената част на гр. Гълъбово и отчита емисиите от битовия сектор и промишлеността. В сравнение с 2014 г., когато регистрираните превишения са 66 в годишен аспект, е налице намаляване на замърсяването, но все още не е постигнато качествено и устойчиво намаление на броя на превишенията по този показател.

В сравнение с предходната 2014 г., анализът и оценката на данните от Пунктовете за мониторинг за превишенията по показател ФПЧ₁₀ показва следното:

► **АИС в гр. Гълъбово:** За 2015 г. средночасовата норма по показател серен диоксид е превишена 118 пъти, а Средноденонощната норма 11 пъти, при нормативно

лимитирани респективно 24 пъти и 3 пъти за една календарна година, съгласно [Наредба № 12 от 15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух](#). В сравнение с 2014 г. СЧН е превишена с 83 пъти, а СДН е превишена 4 пъти.

Брой превишения на средноденонощната норма по показател серен диоксид за девет години.

Брой превишения на средноденонощната норма по показател серен диоксид за девет години.

Сравнителните диаграми за превишенията на Праговите стойности на регламентираните норми по показател серен диоксид от 2007 г. до 2015 г., показват следното:

Все още не е постигнато качествено и устойчиво намаляване замърсяването на атмосферния въздух в района на гр. Гълъбово по този замърсител.

Основни източници на серен диоксид в региона са топлоелектрическите централи (ТЕЦ) от комплекса „Марица изток”. За периода е извършван всекидневен, детайлен анализ на КАВ и се вземани навременни мерки за издаване на предписания до четирите ТЕЦ от комплекса „Марица изток” за редуциране на емисиите в случаите, на регистриране на завишени концентрации на серен диоксид в гр. Гълъбово.

► Регламентираните райони за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ) в региона контролиран от РИОСВ – Стара Загора са шест общини:

- ✓ **Стара Загора** - Има разработени и приети с Решения на Общинския съвет Програми за намаляване на нивата на замърсителите в атмосферния въздух и достигане на утвърдените норми за вредни вещества в района на Стара Загора с период на действие 2011 г. - 2015 г. – за замърсители ФПЧ₁₀ и азотни оксиди.
- ✓ **Сливен** - Има разработена и приета с Решение на Общинския съвет Програма за намаляване на емисиите и достигане на установените норми за вредни вещества в атмосферния въздух на община Сливен с период на действие 2011 г. - 2013 г., за замърсител ФПЧ₁₀. В ход е процедура актуализация на програмата, с анализ на действащата програма и с ново математическо моделиране, както и нов План за действие.
- ✓ **Ямбол** - Има разработена и приета с Решение на Общинския съвет Програма за намаляване нивата на фини прахови частици под 10 микрометра и достигане на установените норми за съдържанието им в атмосферния въздух в община Ямбол за периода 2011 г. - 2014 г. Програмния период е изтекъл. Програмата не е актуализирала. Не е представен отчет. На Общината са изпратени две писма, включително и напомнително за актуализация на Общинската Програма. В гр. Ямбол няма стационарна автоматична станция за контрол качеството на атмосферния въздух. Същия се осъществява посредством Мобилна автоматична станция. Последно имисионно обследване е през 2013 г.

- ✓ **Гълъбово** - Има разработена и приета с Решение на Общинския съвет Програма за намаляване нивата на замърсителите и за достигане на утвърдените норми за наличие на вредни вещества в атмосферния въздух на община Гълъбово за периода 2011 г. - 2013 г., за замърсители ФПЧ₁₀ и серен диоксид. Програмата е актуализирана с период на действие 2014 г. – 2018 г. и е представена в РИОСВ – Стара Загора за становище. През 2015 г. е свикан Програмния съвет за разглеждане на актуализираната програма и Плана за действие към нея. За представената актуализирана Програма е издадено становище, но същата е само за показател ФПЧ₁₀. По показател серен диоксид няма актуализация - изпратено е напомнително писмо.
- ✓ **Раднево** - Има разработена и приета с Решение на Общинския съвет Програма за намаляване нивата на замърсителите и за достигане на утвърдените норми за наличие на вредни вещества в атмосферния въздух на община Раднево за периода 2011 г. - 2013 г. Изготвена е актуализация на Плана за действие към общинската програма. Общината търси финансиране за актуализиране на Програмата.
- ✓ **Казанлък** - На разработената и приета с Решение на Общинския съвет Програма за намаляване на нивата на замърсяване с ФПЧ₁₀ на атмосферния въздух за програмния период е изтекъл. През 2014 г. OPSIS системата в с. Ръжена, общ. Казанлък не дава данни за превишение на нормите за Фини прахови частици под 10 микрометъра. Общината е изпратила писмо за същото.

Кметовете на общините, в които не е постигнато съответствие, са информирани за необходимостта от актуализация на програмите и решаване на проблема с продължаващите превишения на нормите за нивата на ФПЧ₁₀ в атмосферния въздух. Изискани са годишните отчети за хода на изпълнение на мерките, заложи в програмите. Четири от общините са представили годишните си отчети за изпълнените мерки от Планове за действие към Програмите - Стара Загора, Сливен, Гълъбово и Раднево.

През 2015 г. са проведени две заседания на Програмните съвети на общините в Стара Загора и Гълъбово.

Във връзка с изпълнение на задълженията, свързани с докладване по Директива 2008/50/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21.05.2008 г. относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа, касаещо общинските програми, са представени:

пункт за мониторинг	брой превишения за 2014 г.	брой превишения за 2015 г.
АИС „Зеления клин”, гр. Стара Загора	67	45
OP SIS система, с. Ръжена	5	3
OP SIS система, с. Остра могила	0	0
АИС Сливен, гр. Сливен	71	48
Ръчен, гр. Гълъбово	66	59

Източници на емисии на територията на РИОСВ – Стара Загора

Общият брой източници на емисии на територията на РИОСВ – Стара Загора, които подлежат на контрол в обхвата на *Закона за чистотата на атмосферния въздух* и подзаконовите нормативни актове към него, са приблизително 800.

► През 2015 г. контролната дейност приоритетно беше насочена към проверки на обекти с издадени комплексни разрешителни, обекти с разрешителни за емисии от парникови газове, обекти попадащи в обхвата на *Наредба №1/2005 г. за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници, Наредба № 7/21.10.2003 г. за норми за допустими емисии на летливи органични съединения, изпускани в околната среда, главно в атмосферния въздух в резултат на употребата на разтворители в определени инсталации, Наредбата за ограничаване емисиите на летливи органични съединения (ЛОС) при употребата на органични разтворители в определени бои, лакове и авторепаратурни продукти*, както и по прилагането на *Регламент № 842/2006 относно флуорирани парникови газове и Регламент № 1005/2009 относно веществата, които нарушават озоновия слой*.

Интерферирането на емисиите на вредни вещества от производствени и вентилационни газови потоци, изпускани в атмосферния въздух организирано, при определени критични метеорологични условия (скорост и посока на вятъра, мъгли, инверсия и др.) може да доведе до по-високи концентрации в приземния атмосферен слой и е основен фактор, определящ качеството на атмосферния въздух в региона. Като основна стъпка е идентифицирането на източниците на емисии на вредни вещества и техния контрол. На първо място са големите горивни инсталации (ГГИ).

В района на област Стара Загора са разположени четири от най-големите топлоелектрически централи за страната.

За региона, контролиран от РИОСВ – Стара Загора, проверките и емисионния контрол на най - значимите източници на емисии на вредни вещества показаха следното:

„ТЕЦ Марица изток 2” ЕАД, с. Ковачево, общ. Раднево

След въвеждане в експлоатация на СОИ за бл. 5 и бл. 6 през 2013г., всички енергийни блокове на централата работят в съответствие с изискванията на чл.14 от Наредба № 10/2003 г. за норми за допустими емисии на серен диоксид, азотни оксиди и общ прах, изпускани в атмосферния въздух от ГГИ, както следва:

- ✓ СОИ 1 (2010 г.) включва бл.1(ЕК1 и ЕК2) и бл.2(ЕК3 и ЕК4) и ползва Мокър комин1(Н135м);
- ✓ СОИ 2 (2010 г.) включва бл.3(ЕК5 и ЕК6) и бл.4(ЕК7 и ЕК8) и ползва Мокър комин2(Н135м);
- ✓ СОИ 5,6(2013 г.) включва бл.5(ЕК9) и бл.6(ЕК10) и ползва Мокър комин5,6(Н135м);
- ✓ СОИ 7 (2010 г.) включва бл.7(ЕК11) и ползва Мокър комин7(Н135м);
- ✓ СОИ 8 (2009 г.) включва бл.8(ЕК 12) и ползва Мокър комин8(Н135м).

Комини №1Н180м, №2Н180м, №1Н325м и №2Н325м са байпасни комини и се използват само при преходни режими(разпалване/погасяване) и/или когато има аварийен проблем по СОИ.

На всеки мокър комин има изградена система за СНИ.

В централата са инсталирани и работят 16 електрофилтри за прахоулавяне, резултатите от които се представят ежемесечно в РИОСВ.

Пречиствателните съоръжения и тяхната работа се контролира съгласно Условие 9.2.1 от КР № 50/2005 г. Осъществената проверка по КР през 2015 г. не установи несъответствия с поставените условия.

През изминалата 2015 г. с ДПК бяха приети:

- ✓ рехабилитация на парна турбина №5;
- ✓ реконструкция на циркулационна станция №1 към блокове 1-4 на „Тец Марица Изток 2”ЕАД (циркулационни помпи №3, №5 и №6.).

В ТЕЦ „Марица изток 2” ЕАД, с. Ковачево, общ. Раднево през 2015 г са извършени планови проверка за текущ контрол по изпълнение на условията на Разрешителното за емисии на парникови газове на дружеството. Не са констатирани отклонения от нормативната база.

Сероочистващите инсталации – СОИ 1 (бл. 1 и 2), СОИ 2 (бл. 3 и 4) и СОИ 5,6 (бл. 5 и 6) работят със степен на ефективност над 94%.

Сероочистващите инсталации на бл. 7 и 8 работят с над 92% десулфуризация на отпадъчните димни газове.

Извършват се собствени непрекъснати измервания на емисии от бл. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 и 8 и се докладват ежемесечно в РИОСВ. Не са констатирани отклонения от нормативната база.

Проверките в централата констатираха, че информационното табло над портала, показва стойностите на вредните емисии, изпускани от Комин 1 Н= 325 м, степен на ефективност на СОИ 1(бл.1 и бл.2), степен на ефективност на СОИ 2 (бл. 3 и бл. 4), степен на ефективност на СОИ 5, 6 (бл. 5 и бл. 6), степен на ефективност на СОИ 7 (бл. 7), степен на ефективност СОИ 8 (бл. 8), натоварването общо за централата, натоварване на старата част (700 MWth.), натоварване на нова част (890 MWth.), час, дата и температура на въздуха. Стойностите са в реално време и могат да се наблюдават на сайта на централата.

Изведено е информационно табло на Автоматичната станция, показващо стойностите на емисиите за качеството на атмосферния въздух в с. Полски Градец. Стойностите в реално време.

През 2015 г. за неизпълнение на дадено предписание на „ТЕЦ Марица изток 2” ЕАД, с. Ковачево, общ. Раднево е образувана една административно – наказателна процедура.

"КонтурГлобал Марица изток 3" АД, с. Медникарово, общ. Гълъбово

ТЕЦ „Контур Глобал Марица изток 3“, с. Медникарово работи с четири блока, всеки с енергийна мощност 227 MW, като използва за гориво източномаришки лигнитни въглища с високо сярно съдържание. На изградените сероочистващи инсталации на инсталираните блокове – СОИ 1 (бл.1 и 2) и СОИ 2 (бл.3 и 4) се извършват собствени непрекъснати измервания (СНИ) на емисиите на вредни вещества от Мокър комин № 2 Н150м и Мокър комин № 3 с Н150м. По данни от месечните доклади сероочистващите инсталации постигат през 2015 г. десулфуризация над 94%. За прахоулавяне се използват четири броя сухи електрофилтри, които постигат над 99% ефективност.

Дружеството има действащо Комплексно разрешително № 52/2005 г. Извършена е проверка по изпълнение на регламентираните условия в разрешителното и по условията на Разрешително за емисии на парникови газове. При контролните проверки не са констатирани несъответствия.

На сгуроотвала се експлоатира оросителна инсталация, чрез която се осигурява превантивно определена влажност на повърхностния пласт и водна завеса при

неблагоприятни метеорологични условия. Поддържа се водно огледало в работещите секции на сгуроотвал „Искрица”. През 2015 г са засадени 400 броя акациеви дървета.

На площадката на ТЕЦ „Контур Глобал Марица изток 3” е разположена операторската станция на Системата за ранно предупреждение за замърсяване на приземния въздушен слой /СРП/. Ежечасно се подават данни за емисиите от електроцентралата и е осигурено ежедневно наблюдение на системата.

През 2015 г. с ДПК е приет обект от програмата на централата за подобряване на горивните процеси и намаляване на замърсителите изпускани в атмосферния въздух:

- ✓ „Модификация на котел №2 в ТЕЦ „Контур Глобал Марица изток 3” посредством първични мерки, с цел намаляване на нивото на нормализирани NOx емисии, намаляване на шлаковането на пещна камера и предотвратяване на корозия по стените на пещна камера, образувана от въздействието на сулфиди”;
- ✓ Изготвено е компютърно моделиране на работата на сярочистващите инсталации с оглед повишаване на ефективността им на 96%.

„Ей И Ес – 3С Марица изток 1” ЕООД, гр. Гълъбово

За експлоатацията на горивната инсталация е издадено Комплексно разрешително № 27/2005 г. (последна актуализация с Решение № 27-НО-ИО-А2/2011 г.). Двата котела Б1 и Б2 с обща топлинна мощност 1846 MWth, работещи на гориво лигнитни въглища, са въведени в експлоатация през 2011 г. Въведени в експлоатация са и два спомагателни котела с обща топлинна мощност 64.8 MWth на гориво газьол. Въведени в експлоатация през 2011 г. са два броя СОИ и два броя електростатични филтри (за всеки един от основните котли Б1 и Б2).

Емисиите на вредни вещества в отпадъчните газове от двата основни блока се контролират от Система за собствени непрекъснати измервания. В РИОСВ ежесмесечно се представят доклади, както и годишен доклад.

При проверките, които са извършвани през 2015 г. на площадката на ТЕЦ, не е установено монтиране и/или експлоатация на други мощности, освен разрешените в КР.

ТЕЦ е проектирана и изградена без „байпасна линия” на СОИ и на практика не може да се експлоатира без пречиствателни съоръжения.

Проверките, които са извършвани през 2015 г., както и месечните доклади за двата блока, показват следното:

- степен на десулфуризация – всички средномесечни стойности са по-големи от изискваната минимална степен на сероочистване от 95 % - няма несъответствия;

- емисионни показатели - нито една от валидираните средномесечни стойности за всички параметри не превишава НДЕ - няма несъответствия;

- среднодневни стойности – нито една от валидираните среднодневни стойности за всички параметри не превишава 110 % от НДЕ - няма несъответствия;

- средночасови стойности – 95 % от всички валидирани средночасови стойности, за всички параметри, не превишават 200 % от съответната НДЕ - няма несъответствия.

Не са превишени разрешените 120 часа за работа с неизправни СОИ.

Отпадъците сгуропепелина и гипс се отвеждат на изграденото за целта депо, посредством гумено-лентов транспортър.

През 2015 г. с ДПК беше приет –

- ✓ Уловител (естакада) на летяща и летлива пепел – съоръжение, Усилване на металната конструкция и подмяна на тръбопроводи, с два етапа на строителство и въвеждане в експлоатация: I – ви етап: Усилване на металната конструкция, II – ри етап: Подмяна на тръбопроводи;

„Брикел” ЕАД, гр. Гълъбово

За експлоатацията на горивната инсталация е издадено Комплексно разрешително № 40-Н1/2011 г. (последна актуализация с Решение № 40-Н1-ИО-А1/2013 г.). Разрешените за експлоатация с КР мощности са: Енергиен котел № 1, Енергиен котел № 2, Енергиен котел № 3, Енергиен котел № 4 (в резерв), Енергиен котел № 5 (в резерв) и Енергиен котел № 6 (в резерв), с обща топлинна мощност 510 MWth. Енергийните котли са оборудвани с пречиствателни съоръжения електрофилтри. Изградена е сероочистваща инсталация. С цел пречистване на отпадъчните газове от азотни оксиди се експлоатира съоръжение за селективна некаталитична редуция, работещо с реагент карбамид. Монтирана е и се експлоатира Система за извършване на Собствени непрекъснати измервания. В РИОСВ – Стара Загора се представят месечни и годишни доклади. Инсталацията е въведена в редовна експлоатация през месец март 2012 г.

ТЕЦ е проектирана и изградена с „байпасна линия” на Сероочистващата инсталация (СОИ) – комин с височина 150 метра, за случаите на аварийни ситуации със СОИ и при разпалване на енергийни котли.

При проверките, извършвани през 2015 г., на площадката на ТЕЦ, не е установено експлоатация на други мощности, освен разрешените в КР. Стартирано е изграждане на втора сероочистваща инсталация.

Проверките, които са извършвани през 2015 г., както и месечните доклади, показват следното:

- ✓ степен на десулфуризация – всички средномесечни стойности са по-големи от изискваната минимална степен на сероочистване от 95 % - няма несъответствия;
- ✓ среднодневни стойности – нито една от валидираните среднодневни стойности за всички параметри не превишава 110 % от НДЕ - няма несъответствия;
- ✓ средночасови стойности – 95 % от всички валидирани средночасови стойности, за всички параметри, не превишават 200 % от съответната НДЕ - няма несъответствия.

През 2015 г., при осъществяване на контролната дейност са констатирани неизпълнения на Условия, в част „Емисии в атмосферата” от Комплексното разрешително на „Брикел” ЕАД, въз основа на които са образувани административнонаказателни производства.

На територията на РИОСВ – Стара Загора се експлоатират значителен брой по-малки точкови източници на емисии, с мощност под 50 MW. С оглед предотвратяване или ограничаване на възможните преки и/или косвени въздействия от емисиите в околната среда, както и на свързаните с тях потенциални рискове за човешкото здраве специална наредба регламентира Норми за допустими емисии (НДЕ) на вредни вещества, изпускани в атмосферата от такива източници, съобразно използваното гориво. Емисионният контрол се осъществява не по-малко от един път в рамките на две последователни календарни години. Операторите, осъществяващи дейности с източници на емисии извършват и поддръжка на пречиствателните съоръжения за осигуряване спазването на НДЕ. През 2015 г. са представени доклади от извършени собствени периодични измервания на 38 обекта, а през 2014г. броят им е 52.

Данните от Собствените периодични измервания показват спазване на Нормите за допустими емисии, с изключение на двете компресорни станции на „Булгартрансгаз” ЕАД, гр. София - „Странджа” в с. Горска поляна, общ. Болярово и „Лозенец”, с. Лозенец, общ. Стралджа. За замърсяване на атмосферния въздух с

въглероден оксид и азотни оксиди над допустимите норми на първата е наложена текуща месечна санкция в размер на 396 лева, на втората за превишения по същите показатели е наложена текуща санкция в размер на 2 013 лева.

От извършения контрол на обекти и фирми, използващи контролирани вещества и флуорирани парникови газове, могат да се направят следните изводи: лицата и фирмите, които извършват монтиране, поддръжка и проверки за течове притежават необходимите документи – за квалификация и правоспособност, издадени от ББКМ. Операторите на инсталации, ползвайки услугите на обслужващите фирми поддържат системите в изправност, като се монтират датчици и системи за постоянно наблюдение за евентуални пропуски и изтичане на контролираните вещества.

В изпълнение на Националната програма за намаляване на нивата на емисиите на летливите органични съединения (ЛОС), явяващи се и прекурсори на приземния озон, контролната дейност по *Наредба № 7/2003 г. за норми за допустими емисии на летливи органични съединения, изпускани в околната среда, главно в атмосферния въздух в резултат на употребата на разтворители в определени инсталации*, регламентираща тяхното ограничаване.

По отношение на инсталации, употребяващи разтворители в производствената си дейност са извършени контролни проверки на 16 инсталации за ревизия на представените в Планове за управление на разтворители количества и ревизия на представените консумирани количества разтворители. Същите показват правилно и коректно представяне, както и изчисление на масовия баланс на емисиите. За сравнение през 2014г. са извършени 17 контролни проверки на инсталации, използващи разтворители.

В региона контролиран от РИОСВ – Стара Загора няма инсталации с консумация на разтворители над съответните долни ПСКР, използващи вещества с рискови фрази по чл. 10, ал. 1, т. 1 от Наредба № 7.

През 2015 г. всички инсталации в обхвата на Наредба № 7 са в съответствие с емисионните ограничения за съответните категории дейности. На една инсталация, за екстракция на растителни масла съгласувано с МОСВ, е определена индивидуална емисионна Норма за общи емисии.

През отчетната 2015 г. са издадени 23 Решения за утвърждаване на Планове за управление на разтворителите, за инсталации в обхвата на Наредба № 7/2003 г.

Представена е информация в ИАОС в изпълнение на изискванията на чл. 29 от Наредба № 7, регламентиращ поддържането на информационната система с база данни, която е интегрирана с регистъра по чл. 30л от *Закона за чистотата на атмосферния въздух*. За региона на РИОСВ – Стара Загора са издадени 42 удостоверения за регистрация на обекти, ползващи разтворители в своята дейност и 2 удостоверения за промяна в обстоятелствата.

За оценка на съответствието с изискванията на *Наредбата за ограничаване емисиите на ЛОС при употребата на органични разтворители в определени бои, лакове и авторепаратурни продукти* през 2015 година бяха извършени 21 проверки в 21 обекта на производители, търговци на едро и дребно и оператори, използващи продукти за нанасяне на покрития. В проверените обекти е констатирано изпълнение на изискванията на наредбата по отношение на спазване на нормите за максимално съдържание на летливи органични съединения. Два обекта, извършващи търговия на дребно с продукти посочени в Приложение № 2 на Наредбата на територията на гр. Казанлък и гр. Сливен, са прекратили дейността си. Два обекта на територията на гр. Стара Загора са декларирали дейности по Наредбата.

През годината са извършени 21 проверки в 21 обекти по прилагане на Регламент (ЕО) № 517/2014г. относно някои флуорирани парникови газове и на Регламент(ЕО) № 1005/2009 относно веществата, които нарушават озоновия слой. Контролът по двата Регламента през 2015 г. показва спазване на изискванията в тях. Издадени са 4 предписания на оператори на стационарни хладилни и климатични системи, топлинни помпи, съдържащи над 3 кг. и повече вещества за привеждане в съответствие на системите по изискванията на нормативната база. Същите са изпълнени в определените срокове. На оператори на оборудване, което съдържа ненапълно халогенирани хлорфлуорвъглеродороди са дадени инструкции за спазване изискванията на чл. 22, параграф 1 от Регламент(ЕО)№ 1005/2009 при извличане и унищожаване на контролирани вещества.

През 2015 г. на проверки са подлежали 15 обекта с издадени Разрешителни за емисии на парникови газове. В обхвата на контрола бяха инсталираните мощности, използваните суровини и горива, както и измервателните устройства – съгласно Плановете за мониторинг към РЕПГ.

При извършения контрол на инсталации с издадени Разрешителни за емисии на парникови газове, през 2015 г. не бяха установени нарушения. Единствено на „Керам

инвест” АД, гр. Сливен е издадено предписание за уведомяване на ИАОС, във връзка със смяната на горивната смес - от въглищен шлам на слънчогледова люспа.

През 2015 г. не са настъпвали аварийни ситуации, които да доведат до нарушаване качеството на атмосферния въздух.